

Eva Johansson vid ett nät. Nidingen i augusti 1981. Foto: Lars Carlsson.

200 ex. Den stora avtappningen av flocken skedde i andra hälften av maj och den sista vårobservationen gjordes 15 juni. Höstens första skärnsnäppor dök upp igen den 10 oktober och sedan sågs ett mindre antal fram till säsongsslutet. Av höstens västliga stormar blev det inte så mycket som vanligt på västkusten och de som kom var sena. Pelagiska arter noterades därför i mycket blygsamma antal, som bäst 19 havssulor den 8 oktober. Endast tretåig mås förekom i större antal, vilket är vanligt vid sena stormar, med som mest uppskattningsvis 20 000—25 000 ex. den 2 november.

Gråsiskor med karaktärer som tydde på rasen *cabaret* fångades den 4 juni (2) och 7 juli (1). I maj förekom gråsiskor under åtta dagar och det är mycket troligt att även dessa var av *cabaret*-rasen. Gråsiskan tycks vara på stark frammarsch utmed västkusten.

Sillgrisslor förekom på eller vid ön hela häckningssäsongen, och det är kanske endast en tidsfråga innan häckning äger rum.

Av mera ovanliga observationer för ön kan nämnas stenknekk 25 mars, trana 20 maj, skata 18 oktober (1) och 23 oktober (2), pilgrimsfalk 5 september och strömstare 14 oktober.

Projekt

Studierna av skärpiplärka har intensifierats den här säsongen och Conny Askenmo på zoologiska institutionen vid Göteborgs universitet har bl.a. undersökt förekomsten av polygami hos denna art. Peter Lindberg, också från zoologiska institutionen, har studerat viktminskningen hos fiskmåsågg under ruvningsperioden. Öns roskarlar har färgmärkts och häckningsstudier har påbörjats av Tomas Carlén. För övrigt har förra årets undersökningar av hussvala, tretåig mås, tobisgrissla, och skärnsnäppa fortsatt.

Övrigt

I december efter stationsstängningen återbemannades ön av personal som skall vara väderobservatörer samt ansvariga för tillsynen. Det är Naturvårdsverket och SMHI som gemensamt står för kostnaderna i samband med återbemanningen. Vi hoppas nu på gott samarbete med denna personal och planerar för fortsatt verksamhet under samma tid även 1982.

Den här sammanfattningen av 1981 bygger på två mera utförliga meddelanden i *Fåglar på Västkusten*. Årsrapporten för 1981 är under bearbetning och kan beställas genom insättning av 15 kr på pg 22 62 34-3. Även ett antal av 1980 års rapport finns att beställa till samma pris.

Tommy Järås

Tåkerns Fältstation 1981
Box 204, S-595 00 Mjölby

För första gången sedan 1965 ger fältstationen under 1982 inte ut någon traditionell årsrapport. Under 1981 beslutades nämligen om en sammanslagning av flera östgötaskrifter till en enda. Denna enda har fått namnet *Vingspegeln* och Tåkerns fältstations årsammansättning kommer att finnas som ett temanummer i årgången.

Fältverksamheten vid Tåkern pågick under tiden april—augusti med ca 15 personer engagerade som platschefer och assistenter. En speciell guide, som var förlagd till stationens fågeltorn fanns anställd i maj och juni.

Liksom tidigare år fick föreningen ekonomisk hjälp av länsstyrelsen till vetenskapliga arbeten inom naturreservatet. Speciellt har undersökningar i vassläterytor prioriterats. Där har fältstationen arbetat tillsammans med universitetet i Linköping bl.a. med fauna- och floraeffekter samt bedrivit jämförande studier av slätterytter och oslagen vass. I de orörda vassbältena har punktruttinventeringarna fortsatt och vegetationskarteringar har också utförts. Av speciella ornitologiska projekt i vass kan nämnas studier av trastsångaren,

Nätfångst i Tåkernvassarna. Foto: Jonas Sällberg.

framför allt dess häckningsbiologi. Arten ökar fortfarande vid Tåkern och 1981 häckade omkring 80 par.

Inventeringar och ringmärkningar av rördrom och brun kärnhök genomfördes som vanligt under 1981. Efter nedgången under slutet av 1970-talet har nu rördrommarna i stort sett återtagit sina gamla positioner. Under 1981 fanns 40 bölande hannar i sjön vilket är en ökning med sju från föregående år. Av brunhökarna fanns det 46 häckande par. Genomsnittet ungar i de bon som besöktes för ringmärkning var 2,75.

Tåkerns skäggesar, som liksom rördromstammen hade en kraftig nedgång under 1970-talets sista vintrar, hade en gynnsam häckningssäsong under 1981. På höstkanten var stammen åter igen så kraftig att en viss utvandring från sjön troligen skedde. Den s.k. "högflykten" observerades regelbundet i oktober.

Under året arbetade fältstationen också med undersökningar kring gässen i trakten. Sädgässen inventerades vår och höst, inom ramen för de riksomfattande räkningarna. Antalet rastare vid Tåkern är fortfarande mycket stort. Inslaget av andra gäss i sädgäsflockarna är marginellt. Bara enstaka blåsgäss och spetsbergsgäss syns då och då. Grågäsen är sedan ca 10 år tillbaka häckfågel i Tåkern. 1981 häckade ca 25 par och

omkring 250 fåglar av arten ruggade i sjön. Antalet har ökat för varje år. Jakten på sädgäss står under ständig diskussion. Vid Tåkern skjuts ca 200 gäss på licens. Varje licens ges efter kontakt med den av Tåkerns samarbetsnämnd för jakt- och viltvård anställda jägaren/tillsynsmannen. Detta innebär en viss kontroll av jakten vilket dock i sig inte är något skäl att ha den kvar. Gäss med hagelskador ses och hittas varje år både i sjön och på fälten.

Tåkerns doppingar var under 1981 tämligen oförändrade till antalet, gråhakar 130 par, svarthalsade 5 par, svarthakar 35 par (en uppgång sen 1980) och smådoppingar max 5 par.

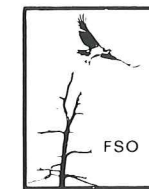
Även 1981 blev ett framgångsrikt år för Tåkerns svarttärnor. Cirka 30—35 par häckade med gott resultat, fördelade på två kolonier.

Ringmärkningen vid fältstationen var under året strikt knuten till projektarter. Knappt ett tusental fåglar ringmärktes av i huvudsak arterna brun kärnhök, fiskgjuse, skratmås, trastsångare och skägges.

Av intressanta observationer i Tåkernområdet under året kan nämnas en ägretthäger i juni, flera sommar-iakttagelser av sångsvan (kanske en ny häckfågel för Tåkern), strigåsa vid åtskilliga tillfällen (parkfågel?), aftonfalk ett par gånger på försommaren, labb i oktober (femte fyndet för Tåkern), vitryggig hackspett i juli och sommargylling i slutet av juni.

Fältstationens årsrapport kommer som tidigare nämnts i form av ett temanummer av *Vingspegeln*. Den beräknas komma som nummer två av årgången med utgivning någon gång i maj. Den som endast önskar detta temanummer kan beställa det från fältstationen! Prenumerationen på hela årgången av *Vingspegeln* kostar 25 kr vilka kan insättas på pg 92 71 28-9. Medlemskap i Tåkerns fältstation kostar 35:— och då är postgironumret 26 34 96-2.

Göran Bergengren

Hartsö-Enskär fågelstation
Föreningen Södermanlands ornitologer,
c/o Lennart Wahlén, Dagagatan 10 A,
154 00 Gnesta

Under den sjuttonde höstsäsongen i följd var stationen bemannad under tiden 5.8—25.10. På Enskärs södra udde skedde fångst med slöjnet och viss observationsverksamhet. I samband med ringmärkningen insamlades biometrisk data från samtliga invasionsarter.

Trots att antalet grupper och enskilda som besökte stationen var större än någonsin, och trots att all personal som vanligt arbetat helt ideellt, har stationen stora ekonomiska problem.